

Брюксел, 2.12.2020 г.
SWD(2020) 542 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ

Предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно компютризирана система за комуникация при трансгранични
граждански и наказателни производства (системата e-CODEX) и за изменение на
Регламент (ЕС) 2018/1726**

{COM(2020) 712 final} - {SEC(2020) 408 final} - {SWD(2020) 541 final}

Обобщение

Оценка на въздействието на компютризирана система за комуникация при трансгранични граждански и наказателни производства (комуникация в областта на електронното правосъдие посредством онлайн обмен на данни — система e-CODEX)

А. Необходимост от действия

Защо? Какъв е разглежданият проблем?

e-CODEX е ИТ система за трансгранично съдебно сътрудничество, която позволява на ползвателите, независимо дали са съдебни органи, практикуващи юристи или граждани, да изпращат и получават документи, правни формуляри, доказателства или друга информация по сигурен начин. Системата e-CODEX беше разработена от консорциум от 21 държави — членки на ЕС, в периода 2010—2016 г. с финансиране от ЕС по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (СIP) — Програма за подкрепа на политиката в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Държавите членки са използвали системата на доброволна основа в процедури като европейската заповед за плащане или европейската процедура за искове с малък материален интерес. Понастоящем, за да се гарантират поддръжката, развитието и бъдещото разширяване на обхвата на системата чрез включване на други съдебни процедури в нея, следва да се намери решение, което да осигури нейното подходящо финансиране и нейната устойчивост. Това е също така предпоставка за приемането на системата от държавите членки, които досега не са я използвали. Комисията вече разработва системата за цифров обмен на електронни доказателства (eEDES), като използва e-CODEX като канал за комуникация. Очаква се държавите членки да се свържат със системата eEDES до 2021 г. E-CODEX е и най-вероятното софтуерно решение, което ще се използва за създаването на децентрализираната ИТ система в контекста на правната уредба на регулирането на връчването на документи и събирането на доказателства. Ако не се осигури устойчиво управление на e-CODEX, тази дейност, както и всички процедури, при които системата вече се използва в пилотен контекст, биха могли да бъдат застрашени.

Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?

Общата цел е да се насърчи ефикасното функциониране на общо пространство на свобода, сигурност и правосъдие чрез осигуряване на оптимално използване на съдебните процедури. Общата система за онлайн комуникация, специално насочена към съдебните органи, е от съществено значение за постигането на тази цел. По-конкретно инициативата има за цел да бъде предотвратена неефективността на трансграничната комуникация чрез осигуряване на устойчива поддръжка на системата e-CODEX и подобряване на ефикасността, като се осигури по-широко използване на системата e-CODEX.

Каква е добавената стойност от действие на равнището на ЕС?

Механизмът за сигурен обмен на трансгранична информация по съдебни производства се постига най-добре на равнището на ЕС, тъй като е необходимо универсално прието решение. При липсата на действия от страна на ЕС съществува риск държавите членки да разработят независими национални системи, което да доведе до липса на оперативна съвместимост между системите. Въпреки че поддръжката на равнището на ЕС е свързана с разходи, това е единственият начин за постигане на оперативно съвместима система за трансгранична комуникация между съдебните органи.

Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политиката са разгледани? Има ли предпочитан вариант? Защо?

Бяха разгледани няколко законодателни и незаконодателни варианта. Някои от вариантите бяха отхвърлени на ранен етап: Създаването на отделен правен субект беше отхвърлено, тъй като би било непропорционално в сравнение с ограничените задачи, които биха били възложени на това образувание. Освен това използването или разработването на алтернативна система беше отхвърлено главно поради

факта, че настоящото e-CODEX решение се доказва като много ефективно и ефикасно при процедурите, за които вече се използва, и е разумно да се очаква възвръщаемост на вложените в създаването на e-CODEX инвестиции в размер на 24 млн. евро. Едно търговско решение също би повдигнало въпроси по отношение на дългосрочната устойчивост и поверителността, както и целостта на данните, които се обменят, тъй като на теория собственикът на решението би могъл да има достъп до данните, прехвърляни с помощта на неговото решение. Предаването на системата e-CODEX на държава членка или на консорциум от държави членки не би могло да се разглежда, тъй като държавите членки ясно отхвърлиха тази възможност. Предпочитанието им, изразено в няколко заключения на Съвета, е агенцията eu-LISA да осигури по-нататъшна развиваща се в съответствие с нуждите поддръжка на системата e-CODEX.

При тези условия беше направена оценка на два варианта спрямо базовия сценарий, т.е. без осигуряване на постоянна поддръжка до изтичане на срока на системата e-CODEX. За по-подходящ от тях беше счетен вариантът за предаване на системата e-CODEX на агенция. Алтернативният вариант Комисията да осигури поддръжката на e-CODEX беше счетен за по-неблагоприятен, тъй като би било трудно да се осигури участието на държавите членки в управлението на системата — нещо, което държавите членки считат за важно, за да се гарантира независимостта на съдебната система. Една агенция би могла да представлява и по-гъвкаво решение, което да позволи по-добро отчитане на приноса на заинтересованите страни. Сред съществуващите агенции Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) е единствената с подходящ опит в управлението на широкомащабни информационни системи, поради което следва да ѝ бъде възложена задачата да управлява системата e-CODEX. За да се даде възможност да бъде прието правно основание за системата e-CODEX, както и за да се гарантира подходящ процес на предаване, през периода 2021—2023 г. системата e-CODEX би трябвало да продължи да се поддържа от настоящия консорциум от държави членки или от ново образувание.

Кой подкрепя отделните варианти?

Държавите членки изразиха силно предпочитание към предаването на системата e-CODEX на агенция и считат eu-LISA за най-подходяща (последно в заключенията на Съвета, приети на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през октомври 2020 г.).

Заинтересованите страни, представляващи големите правни професионални организации в Европа, също изразиха подкрепа за трайно решение за системата e-CODEX. Няколко заинтересовани страни, в отговор на оценката на въздействието от етапа на създаване, считат eu-LISA за най-подходящото образувание, което да управлява системата.

В. Въздействие на предпочитания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?

Като основна ИТ система за цифровизацията на съдебното сътрудничество системата e-CODEX ще опрости и ускори трансграничните съдебни процедури. Чрез подобряване на ефикасността на трансграничните производства системата e-CODEX би допринесла също така да се подобри функционирането на цифровия единен пазар. Използването на системата e-CODEX би имало положително въздействие върху борбата с трансграничната престъпност чрез улесняване на сътрудничеството между съдебните органи по наказателноправни въпроси. В резултат на цифровизацията на процедурите би могло да се повиши и ефикасността на националните съдилища.

Регулаторна агенция на ЕС като eu-LISA ще има капацитета да осигури дългосрочната поддръжка на системата e-CODEX. Агенцията ще бъде в състояние да приема процедури за управление, позволяващи бързо отчитане на потребностите, възникващи в различните общности, включително на държавите членки и ползвателите на e-CODEX.

Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

Поемането на задачите, които понастоящем се изпълняват от консорциума на държавите членки e-CODEX, ще доведе до разходи за бюджета на ЕС. Общите разходи за периода 2022—2027 г. възлизат на 9,667 млн. евро (среден годишен разход от 1,611 млн. евро). Разходите включват допълнителните

човешки ресурси, необходими за дейностите, които ще се провеждат от eu-LISA и от Комисията. В eu-LISA набирането на вътрешни ресурси ще започне още на 1 септември 2022 г. с две длъжности за договорно наети служители (ДНС). От 1 януари 2023 г. eu-LISA следва да разполага с общо двама срочно наети служители (СНС) и трима договорно наети служители, които ще осигурят основните функции по отношение на системата e-CODEX. Освен това Комисията (Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“) ще трябва да участва в осигуряването на управлението на политиката в рамките на работата на eu-LISA, в наблюдението на Агенцията и в подготовката на необходимите актове за изпълнение, предвидени в регламента. За тази цел в бюджета е предвидена една допълнителна щатна длъжност, считано от 2022 г.

Какви ще бъдат последиците за предприятията, МСП и микропредприятията?

МСП и микропредприятията ще се възползват от цифровизацията на съдебните процедури, която системата e-CODEX предлага. Възможността да се подават искове онлайн пред съдилищата, например при прилагането на европейската заповед за плащане или по европейската процедура за искове с малък материален интерес, ще спести разходи за пощенски услуги и ще доведе до икономии на разходите в резултат на по-ефикасни и по-кратки процедури. След внедряването на системата e-CODEX няма да има допълнителни разходи за МСП (или другите оператори) за конкретна правна процедура.

Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?

Може да се очаква положително въздействие върху способността на националните съдебни органи да си сътрудничат с аналогичните на тях органи в други държави членки. Например системата e-CODEX би могла да улесни събирането на неплатените глоби за пътнотранспортни нарушения по отношение на чуждестранни граждани.

Инсталирането и използването на e-CODEX ще доведе до разходи за държавите членки, които все още не са го направили. Разходите не следва да надвишават 80—100 човекодни за всяко внедряване.

Ще има ли други значителни въздействия? Максимум 6 реда

По-широкото използване на ИТ система като e-CODEX за правни процедури би могло да спести природни ресурси чрез намаляване на използването на хартия. Използването на по-малко транспортни услуги за пощенски доставки също би могло да има положително въздействие върху околната среда. Очаква се и разпространение на ефектите, водещо до цифровизация на националната администрация, като се има предвид, че решението e-CODEX би могло да бъде възприето и на национално равнище, а не само за трансгранични случаи.

Г. Последващи действия

Кога ще се извърши преглед на политиката? Максимум 4 реда

Три години след прехвърлянето на e-CODEX към eu-LISA и на всеки четири години след това Комисията ще извършва оценка на степента на ефективност на решението. Въз основа на оценката Комисията ще взема решение относно подходящите последващи действия.